

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>

درس هفتم « احکام قضایا »

توجه: مبحث عکس نقیض و داخل تحت تضاد (تداخل تحت تضاد) فقط برای مطالعه است.

۱- دو قضیه اگر از جهت موضوع و محمول و همچنین کم (سور) و کیف (نسبت) با هم مقایسه شوند حالت‌های مختلفی پیدا می‌کنند، از جمله و.....*

۲- اگر موضوع و محمول دو قضیه یکی، اما در «سور» یا «نسبت» یا «هر دو» متفاوت باشند..... می‌باشند که در این صورت ۴ حالت پیدا می‌شود که عبارتند از: ۱- ۲- ۳- ۴-*

۳- به دو قضیه‌ای که سور هر دو کلی ولی از نظر نسبت یکی موجبه و یکی سالبه باشد یا تقابل..... گفته می‌شود.

۴- از نظر صدق و کذب رابطه‌ی دو قضیه «متضاد» این‌گونه است که اگر یک قضیه درست باشد، دیگری حتماً..... است ولی اگر یکی غلط باشد دیگری معلوم نیست لزوماً..... باشد بلکه ممکن است درست و یا غلط باشد. (اجتماع محال ارتفاع ممکن).

۵- مثال برای قضایای متضاد:

۱- هر ایرانی آسیایی است (+) متضاد ← هیچ ایرانی آسیایی نیست (-) صدق هر دو محال

۲- هر کتابی جذاب است (-) متضاد ← هیچ کتابی جذاب نیست (-) کذب هر دو ممکن

۳- هر انسانی گیاه است (-) متضاد ← هیچ انسانی گیاه نیست (+) کذب یکی و صدق دیگری.

۶- قضایای تقابل تضاد: \leftarrow سالبه‌ی کلیه \leftarrow سالبه‌ی کلیه \leftarrow سالبه‌ی کلیه \leftarrow سالبه‌ی کلیه

۷- جدول تقابل تضاد:

- \leftarrow +

? \leftarrow -

+ \rightarrow -

- \rightarrow ?

۸- به دو قضیه‌ای که هم در سور و هم در نسبت با یکدیگر متفاوت هستند تقابل..... می‌گویند.

۹- در «تقابل تناقض» اگر قضیه‌ای درست باشد، نقیض آن..... است یعنی صدق یا درست بودن هر دو محال است و غلط بودن هر دو نیز محال است بلکه همیشه یکی درست و یکی غلط است. (اجتماع محال ارتفاع محال)

جدول تقابل تناقض از نظر صدق و کذب:

- \leftarrow +

+ \leftarrow -

+ \rightarrow -

- \rightarrow +

۱۰- قضایای تقابل تناقض:

موجب کلیه \leftarrow سالبه‌ی جزئی

سالبهی کلیه ← موجهی جزئیه

موجهی جزئیه ← سالبهی کلیه

سالبهی جزئیه ← موجهی کلیه

۱- هر ایرانی آسیایی است (+) تناقض ← بعضی ایرانی ها آسیایی نیستند ()

۲- هیچ حیوانی انسان نیست () تناقض ← بعضی حیوان ها انسان هستند (+)

۳- بعضی انسان ها شاعر هستند (+) تناقض ← هیچ انسانی شاعر نیست ()

۴- بعضی انسان ها ناطق نیستند () تناقض ← هر انسانی ناطق است (+)

۱۱- به دو قضیه‌ای که در سور متفاوت و در نسبت یکسان باشد «.....» می‌گویند.

نکته: برای بدست آوردن نقیض قضایای شخصییه فقط تغییر در..... کافی است. مانند:
«سعدی حکیم است» نقیض ← «سعدی حکیم نیست».

۱۲- در تقابل تداخل هنگامی که قضیه کلی درست باشد، جزئی آن حتماً..... است (صدق هر دو ممکن) هم چنین اگر قضیه‌ی جزئی غلط باشد، کلی آن حتماً..... است (کذب هر دو ممکن).

۱۳- در «تداخل» اگر قضیه‌ی کلی غلط باشد، معلوم نیست جزئی آن درست باشد یا غلط (کذب یکی و صدق دیگر ممکن). هم چنین اگر قضیه‌ی جزئی درست باشد، معلوم نیست کلی آن درست باشد یا غلط (صدق یکی و کذب دیگری ممکن).

جدول تقابل تداخل:

کلی + جزئی ← +

جزئی - کلی ← -

کلی - جزئی ← ؟

جزئی + کلی ← ؟

«در تقابل تداخل، اجتماع و ارتفاع متداخلین ممکن است»

قضایای تقابل تداخل:

موجهی کلیه ← موجهی جزئیه

موجهی جزئیه ← موجهی کلیه

سالبهی کلیه ← سالبهی جزئیه

سالبهی جزئیه ← سالبهی کلیه

۱- هر انسانی در زیان است (+) تداخل ← بعضی انسان‌ها در زیان هستند (+)

۲- بعضی انسان‌ها کارگر هستند (+) تداخل ← هر انسانی کارگر است (-)

۳- هیچ اسبی حیوان نیست (-) تداخل ← بعضی اسب‌ها حیوان نیستند (-)

۴- بعضی انسان‌ها سنگ هستند (-) تداخل ← هر انسانی سنگ است (-)

۵- بعضی انسان‌ها ناطق هستند (+) تداخل ← هر انسانی ناطق است (+)

۶- هر انسانی نویسنده است (-) تداخل ← بعضی انسان‌ها نویسنده هستند (+)

۱۴- به دو قضیه‌ای که هر دو دارای سورجزئی هستند اما در نسبت متفاوتند،
«.....» می‌گویند.

۱۵- در «تداخل تحت تضاد» اگر جزئی غلط باشد، تداخل تحت تضاد آن حتماً است
(کذب هر دو محال است) اما اگر قضیه‌ی جزئی درست باشد، تداخل تحت تضاد آن معلوم
نیست درست باشد یا غلط.

جدول تداخل تحت تضاد

جزئی (+) تداخل تحت تضاد ← ؟

جزئی (-) تداخل تحت تضاد ← +

؟ → تداخل تحت تضاد + جزئی

+ → تداخل تحت تضاد- جزئی

(اجتماع ممکن ارتفاع محال)

قضایای تداخل تحت تضاد:

۱- برخی انسان‌ها سنگ هستند (-) تداخل تحت تضاد ← برخی انسان‌ها سنگ نیستند (+)

۲- برخی انسان‌ها نقاش هستند (+) تداخل تحت تضاد ← برخی انسان‌ها نقاش نیستند (+) (صدق
هر دو ممکن)

۳- برخی انسان‌ها ناطق هستند (+) تداخل تحت تضاد ← برخی انسان‌ها ناطق نیستند (-)

۱۶- رابطه‌ی تضاد با..... درست بر عکس یکدیگر است.

۱۷- قضایای کلی و قضایای جزئی..... از اقسام تقابل را ندارند.

۱۸- نقیض، تداخل، تداخل تحت تضاد و تضاد قضایای زیر را بنویسید و نسبت صدق و کذب بین آن‌ها را تعیین کنید.

۱- «بعضی از مهره‌داران گوشتخوار هستند»

۲- «هر مثلثی شکل است»

۳- «بعضی رنگ‌ها روشن نیستند»

۴- «هیچ گیاهی نامی نیست»

۱۹- مشخص کنید هر یک از قضایای ستون سمت راست با کدامیک از قضایای ستون سمت چپ ارتباط دارد و نوع آن چیست؟

بعضی شغل‌ها کاذب هستند

هر ایرانی مسلمان است

بعضی ایرانی‌ها مسلمان هستند

هیچ فلزی عایق نیست

هر شغلی کاذب است

بعضی سنگ‌ها سفید هستند

هر فلزی عایق است

بعضی شغل‌ها کاذب نیستند

بعضی ایرانی‌ها مسلمان نیستند

بعضی سنگ‌ها سفید نیستند

۲۰- نوع قضیه متقابل را مشخص کنید.

+ ← -

- ← ?

۲۱- در بحث تقابل همواره دو قضیه با هم مقایسه می‌شوند اما در..... رابطه‌ی یک قضیه با عکس خودش بررسی می‌شود.

۲۲- اگر جای موضوع و محمول یک قضیه با هم عوض شود، از این طریق قضیه‌ی دیگری ساخته می‌شود که آن را «.....» قضیه اول می‌گویند و قضیه‌ی اول نیز «.....» نامیده می‌شود.

۲۳- عکس بر دو نوع..... و..... است.

۲۴- اگر در یک قضیه‌ی حملی، جای موضوع و محمول را عوض کنیم اما «کیف» قضیه را ثابت نگه داریم به قضیه‌ی دومی می‌رسیم که عکس.....قضیه‌ی اول است.

۲۵- در عکس مستوی «.....» و «.....» قضیه اصل، ثابت است.

۲۶- چون در رابطه‌ی عکس..... دو قضیه ضروری است، بنابراین باید تغییرات دیگری نیز صورت گیرد تا هنگامی که قضیه‌ی اول درست باشد، عکس مستوی آن هم حتماً درست باشد.

۲۷- قضایای عکس مستوی:

موجبه‌ی کلیه ← موجبه‌ی جزئیه

سالبه‌ی کلیه ← سالبه‌ی کلیه

موجبه‌ی جزئیه ← موجبه‌ی جزئیه

سالبه‌ی جزئیه ← عکس لازم‌الصدق ندارد.

جدول احکام عکس مستوی:

۱- هر ایرانی آسیایی است ← بعضی آسیایی‌ها ایرانی هستند (لازم‌الصدق)

۲- هیچ گیاهی حیوان نیست ← هیچ حیوانی گیاه نیست (لازم‌الصدق)

۳- بعضی شعرها زیبا هستند ← بعضی زیباها شعر هستند (لازم‌الصدق)

۴- بعضی انسان‌ها باسواد نیستند ← عکس لازم‌الصدق ندارد.

۲۸- اگر عکس مستوی «موجبه‌ی کلیه» موجبه‌ی جزئیه نشود، یعنی..... یا..... تغییر نکند، در قضایای که رابطه‌ی موضوع و محمول

«عام و خاص مطلق» است، عکس مستوی لازم‌الصدق نخواهیم داشت.

مانند: هر ایرانی آسیایی است عکس مستوی ← هر آسیایی ایرانی است (کاذب)

با وجود اینکه در قضایایی که نسبت بین موضوع و محمول «تساوی» باشد، عکس مستوی با سور کلی کاذب نمی‌شود اما به طور کلی برای جلوگیری، شکل‌گیری قضایای کاذب، در تمام موارد عکس مستوی موجبه‌ی کلیه، موجبه‌ی کلیه است.

۲۹- چون در عکس مستوی، صدق دو قضیه الزامی است، اما در..... برخی از قضایا، عکس کاذب شده و با هیچ تغییری صادق نمی‌شود، لذا گفته می‌شود..... عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.

مانند: «بعضی انسان‌ها باسواد نیستند» عکس مستوی- «بعضی باسوادها انسان نیستند» (کاذب).

۳۰- عکس مستوی قضایای زیر را بنویسید.

1- «هر آبی مایع است» عکس مستوی-

2- «هیچ روزی شب نیستم عکس مستوی-»

3- «بعضی گیاهان سمی هستند» عکس مستوی-

4- «بعضی ماشین‌ها اتومبیل نیستند» عکس مستوی-

۳۱- هر گاه.....محمول را به جای موضوع و خود.....را به جای محمول قرار داده و نسبت(سلب و ایجاب) را تغییر دهیم، عکس.....نامیده می‌شود.

۳۲- در عکس نقیض.....ثابت است اما.....ثابت نیست.

۳۳- در عکس نقیض علاوه بر تغییر کیف یا نسبت، تغییرات دیگری نیز باید صورت گیرد تا اگر قضیه‌ی اصل صادق است،.....نیز صادق باشد.

قضایای عکس نقیض:

۱-موجب‌هی کلیه- سالبه‌هی کلیه

۲-سالبه‌هی کلیه- موجب‌هی جزئیه

۳-موجب‌هی جزئیه- عکس لازم‌الصدق ندارد

۴-سالبه‌هی جزئیه- موجب‌هی جزئیه

۱- «هر شکلی دو بعدی است» عکس نقیض- «هیچ غیر دو بعدی شکل نیست(لازم‌الصدق)

۲- «هیچ مجردی مادی نیست» عکس نقیض- «بعضی غیر مادی‌ها مجرد هستند(لازم‌الصدق)

۳- «بعضی انسان‌ها عالم هستند» عکس نقیض لازم‌الصدق ندارد

۴- «بعضی داروها گیاهی نیستند» عکس نقیض- «بعضی غیر گیاهی‌ها دارو هستند(لازم‌الصدق)

۳۴- بین هر یک از قضایای زیر چه رابطه‌ای برقرار است؟

۱- هیچ مسلمانی حکم خداوند را نادیده نمی‌گیرد- «بعضی مسلمانان حکم خداوند را نادیده می‌گیرند.

۲- بعضی آب‌ها خوردنی هستند- بعضی آب‌ها خوردنی نیستند

۳- موجب‌هی جزئیه- موجب‌هی جزئیه

۴-موجبه‌ی کلیه→سالبه‌ی کلیه

۵-موجبه‌ی جزئیه→سالبه‌ی کلیه

۶-سالبه‌ی کلیه→سالبه‌ی کلیه

۷-هر کتابی آموزنده است→ هیچ کتابی آموزنده نیست

۸- بعضی میوه‌ها شیرین هستند→ هر میوه‌ای شیرین است

۹-بعضی الف ب نیست→ بعضی غیر ب الف است

۳۵-وقتی موضوع و محمول قضیه یکی و سور یا نسبت آن‌ها متفاوت باشد.....حالت پیدا می‌شود که درحالت نسبت دو قضیه ودر.....حالت سور آن‌ها متفاوت است.

۳۶-دو قضیه‌ی محال در جمع دو نسبت و ممکن در رفع آن دو و دو قضیه‌ی محال در جمع دو نسبت و رفع آن دو، به ترتیب موصوف بهو.....می‌باشد.

۳۷-اگر در منطق آن عکسی را معتبر بدانیم که همیشه صادق باشد، با این شرط عکس مستوی.....و عکس نقیض.....مردود است و عکس مستوی موجبه‌ی کلیه و عکس نقیض سالبه‌ی کلی به ترتیب به شکل.....و.....است.

۳۸-تداخل، عکس نقیض، تضاد، تداخل تحت تضاد قضیه‌ی «هر جسمی رنگ پذیر است» کدام است؟

۳۹- عکس مستوی «موجبه کلیه».....و «عکس نقیض» آن.....است.

۴۰-هر گاه بدانیم که قضیه‌ی «هر الف غیر ب است» صادق است، در مورد صدق یا کذب قضایای «بعضی غیر ب الف است» و «هیچ غیر ب الف نیست» و «بعضی الف غیر ب است» به ترتیب چه می‌توان گفت؟

۴۱- جدول احکام قضایای تضاد از نظر صدق و کذب مانند مانع‌الجمع در شرطی منفصل و تناقض مانند حقیقی و تداخل تحت تضاد مانند مانع‌الرفع است.

۴۲-هر گاه در یکی از محصورات عکس مستوی گاهی درست و گاهی نادرست باشد به این معنی است که آن محصوره.....ندارد.

۴۳-رابطه‌ی کدام دو قضیه به درستی بیان نشده است؟

۱- «هر پرنده ای دو زیست است ← پرنده ای دو زیست نیست» (تضاد)

۲- «هر جیوه ای فلز است ← نمی فلز ها جیوه اند» (عکس مستوی)

۳- «بعضی پرندگان تخم گذارند» پرده ای تخم گذار نیست» (تناقض)

۴- «بعضی فلزات هادی الکتریسیته هستند هرگز هادی الکتریسیته است» (تداخل تحت تضاد)

۴۴- نقیض قضیه‌ی حافظ شاعر قرن ۸ است، می‌شود..... زیرا:

۴۵- جدول زیر با کدام یک از احکام قضایا مطابقت دارد؟

+ - - - ؟ - ؟ + ؟ -

۱- تضاد ۲- تناقض ۳- تداخل ۴- تداخل تحت تضاد

۴۶- در دو قضیه متقابل، اگر از صدق هر کدام کذب دیگری لازم بیاید دو قضیه را..... و..... می‌نامند.

۴۷- کدامیک از قضایای زیر دارای تضاد هستند؟

۱- بعضی اسم‌ها منصرف نیستند ۲- بعضی فلزات زنگ می‌زنند

۳- ارسطو بنیان‌گذار منطق است ۴- هیچ حشره‌ای مهره دار نیست

۴۸- هر گاه دو قضیه‌ی مشترک در سور و متفاوت در کیف داشته باشیم و سور کلی باشد حکم دو قضیه از نظر صدق و کذب..... است.

۴۹- دو قضیه‌ی «محال در جمع دو نسبت و ممکن در رفع آن» و دو قضیه‌ی «محال در جمع دو نسبت و رفع آن دو» به ترتیب موصوف به..... و..... می‌باشند.

۵۰- دو قضیه که بتوان از صدق یکی از آن‌ها کذب دیگری را نتیجه گرفت نه بالعکس و بتوان از صدق یکی کذب دیگری را نتیجه گرفت و بالعکس و بتوان از صدق کلی صدق جزئی را نتیجه گرفت نه بالعکس به ترتیب..... و..... و..... است.

۵۱- هر گاه قضیه‌ی «بعضی منصوب‌ها مفعول اند» به عنوان نقیض عکس قضیه‌ای مطرح شوند اصل آن چیست؟

۵۲- عکس مستوی و عکس نقیض لازم الصدق «هر ایرانی آسیایی است» به ترتیب کدام است؟

۵۳- آن‌جا که فقط اختلاف در کیف برای تحقق تناقض کفایت کند زمانی است که قضیه..... باشد و در غیر این صورت نقیض سالبه‌ی جزئی و موجهی کلیه به ترتیب..... و..... است.

۵۴- بر اساس احکام قضایای حملی، بین دو قضیه‌ی «هیچ عاقلی ستمگر نیست» و «هر عاقلی ستمگر است» چه نسبتی برقرار است؟ بین دو نسبت تناقض و تضاد، چه شباهتی برقرار است؟ تداخل تحت تضاد قضیه‌ی «بعضی میوه‌ها شیرین‌اند کدام است؟

احکام قضایای حملی از نظر صدق و کذب (فهم این مباحث برای کنکور بسیار مهم است)

۱- تضاد

در قضایای کلی فقط کیف عوض می‌شود.

یعنی: \longleftrightarrow سالبه کلیه

در تضاد اگر اصل قضیه صادق باشد متضاد آن حتماً کاذب است اما اگر اصل کاذب باشد، متضاد آن می‌تواند صادق یا کاذب باشد. «اجتماع محال ارتفاع جایز» احکام آن مانند مانعة الجمع است.

$+$ - - - $+$ \implies ? $-$ \implies ?

مثال‌ها:

- ۱- هر انسانی حیوان ناطق است+ هیچ انسانی حیوان ناطق نیست-
- ۲- هر انسانی باسواد است- هیچ انسانی با سواد نیست-
- ۳- هیچ گیاهی نامی نیست- هر گیاهی نامی است+

۲- تداخل

در تمام قضایای محصوره فقط کم یا سور عوض می‌شود.

یعنی: \longleftarrow سالبه جزئیه \longleftarrow سالبه جزئیه \longleftarrow سالبه جزئیه

سالبه کلیه \longleftarrow سالبه جزئیه \longleftarrow سالبه کلیه

در تداخل اگر کلی صادق باشد جزئی هم صادق است و اگر جزئی کاذب باشد کلی آن هم کاذب است اما اگر کلی کاذب باشد جزئی مشخص نیست ممکن است صادق یا کاذب باشد و اگر جزئی صادق باشد کلی می‌تواند صادق یا کاذب باشد.

مثال‌ها:

- ۱- هر حیوانی حساس است + \longleftarrow بعضی حیوان ها حساس هستند+

۲- بعضی فلزها رسانا نیستند- \leftarrow هیچ فلزی رسانا نیست-

۳- هر مربعی سه ضلعی است- \leftarrow بعضی مربع ها سه ضلعی هستند-

۴- هر انسانی با سواد است- \leftarrow بعضی انسان ها باسواد هستند+

۵- بعضی میوه ها شیرین نیستند+ \leftarrow هیچ میوه ای شیرین نیست-

۶- بعضی انسان ها گیاه نیستند+ \leftarrow هیچ انسانی گیاه نیست+

۳- تناقض

در تمام قضایای محصوره هم کم و هم کیف عوض می شود

یعنی: \leftarrow موجه کلیه \leftarrow سالبه جزئیه \leftarrow سالبه کلیه

سالبه کلیه \leftarrow موجه جزئیه \leftarrow سالبه جزئیه \leftarrow موجه کلیه

در تناقض اگر قضیه اول کاذب باشد متناقض آن صادق و اگر قضیه اول صادق باشد متناقض آن کاذب است. «اجتماع و ارتفاع محال» احکام آن مانند قضیه حقیقی است.

\leftarrow - \leftarrow + \leftarrow + \leftarrow - - +

مثال ها:

۱- هر سفیدی رنگ است + بعضی سفید ها رنگ نیستند-

۲- بعضی شعر ها غزل هستند+ \leftarrow هیچ شعری غزل نیست-

۳- هیچ لباسی پشمی نیست- \leftarrow بعضی لباس ها پشمی هستند+

۴- بعضی گلها سمی نیستند- \leftarrow هر گلی سمی است-

تداخل تحت تضاد

در قضایای جزئی فقط کیف عوض می شود.

یعنی: موجه جزئیه \leftrightarrow سالبه جزئیه

در تداخل تحت تضاد اگر قضیه اول کاذب باشد تداخل تحت تضاد آن حتماً صادق است اما اگر صادق باشد مشخص نیست می‌تواند صادق یا کاذب باشد. «اجتماع جایز ارتفاع محال» احکام آن مانند مانعةالرفع است.

- ← + + ⇒ ؟ ؟ ← + + ← -

مثال‌ها:

۱- بعضی دایره‌ها شکل نیستند. ← بعضی دایره‌ها شکل هستند+

۲- بعضی کتاب‌ها فلسفی هستند+ ← بعضی کتاب‌ها فلسفی نیستند+

۳- بعضی فلزها رسانا هستند+ ← بعضی فلزها رسانا نیستند-

عکس مستوی و نقیض

در عکس مستوی و نقیض اگر قضیه اول (اصل) صادق باشد، عکس آن هم باید صادق باشد.

جدول احکام قضایای حملی

تداخل تحت تضاد	تداخل	تضاد	تناقض	عکس نقیض	عکس مستوی	محصولات چهارگانه ↓
ندارد	موجب جزئی	سالبه کلیه	سالبه جزئی	سالبه کلیه	موجب جزئی	موجب کلیه
سالبه جزئی	موجب کلیه	ندارد	سالبه کلیه	ندارد	موجب جزئی	موجب جزئی
ندارد	سالبه جزئی	موجب کلیه	موجب جزئی	موجب جزئی	سالبه کلیه	سالبه کلیه
موجب جزئی	سالبه کلیه	ندارد	موجب کلیه	موجب جزئی	ندارد	سالبه جزئی

مغالطه ایهام انعکاس؛

در صورتی که در جا به جا کردن اجزای قضیه، قاعده عکس مستوی را به درستی رعایت نکنیم، دچار «مغالطه ایهام انعکاس» می‌شویم. به عنوان مثال اگر موجه کلی را به موجه کلی عکس کنیم یا برای سالبه جزئی عکس لازم الصدق در نظر بگیریم، دچار این مغالطه شده ایم.

مانند: همه ایرانی ها آسیایی هستند ← همه آسیایی ها ایرانی هستند ← مغالطه ایهام انعکاس

بعضی انسان ها باسواد نیستند ← بعضی باسواد ها انسان نیستند ← مغالطه ایهام انعکاس

از این مغالطه در **تبلیغات** استفاده زیادی می‌شود.

نمونه سوالات از احکام قضایای حملی

نمونه اول

اصل قضیه را می‌دهند و از ما می‌خواهند یکی از احکام قضایا را پیاده کنیم.

مثال: با قضیه‌ی «هر گردویی گرد است» تضاد، تداخل و عکس نقیض بسازید.

نمونه دوم

کلید آن کلمه ی «سپس» است یعنی ابتدا مثلاً می‌گویند: یک قضیه را عکس کنید سپس نقیض آن را بنویسید. مانند: هر فلزی رسانا است ← عکس مستوی: بعضی رسانا ها فلز هستند ← نقیض: هیچ رسانایی فلز نیست

نمونه سوم

عکس، متضاد یا متناقض قضیه ای به ما داده می‌شود و از سایر احکام پرسش می‌شود.

مثال: عکس مستوی قضیه ای چنین است: بعضی مسلمانان اروپایی هستند (موجه جزئیه)، متناقض و متضاد آن چیست؟ در این نمونه قضیه را نمی‌دهند بلکه عکس، متناقض یا متضاد را می‌دهند، پس اول باید اصل را پیدا کنیم و سپس قضایای خواسته شده را بسازیم. در قضیه بالا چون «عکس» موجه جزئیه است، اصل ممکن است موجه جزئیه یا موجه کلیه باشد باید هر دو را ساخت و آنکه صادق است اصل گرفت.

۱- هر اروپایی مسلمان است - ۲- بعضی اروپایی ها مسلمان هستند + (صادق)

متناقض ← هیچ اروپایی مسلمان نیست

نمونه چهارم

متناقض متضاد عکس مستوی قضیه زیر را بنویسید. توجه: هرگاه موارد با «کسره» می‌آید باید از مورد آخر شروع کنیم. مانند: هیچ انسانی بالدار نیست ← ۱- عکس مستوی: هیچ بالدار انسان نیست ← ۲- متضاد: هر بالدار انسان است ← ۳- تناقض: بعضی بالدارها انسان نیستند

نمونه پنجم

نقیض عکس را بسازید.

در این مورد باید عکس مستوی یا عکس نقیض را بسازید سپس تناقض یا نقیض کنید.

مانند: هر پرنده ای سیاه است ← عکس مستوی: بعضی سیاه ها پرنده هستند ← نقیض: هیچ سیاهی پرنده نیست

سوالات تستی

۱- در صورتی که قضیه «هر الف ب است» کاذب باشد، کدام قضیه می‌تواند صادق یا کاذب باشدو چه نامیده می‌شود؟

۱- برخی الف ب نیست- متضاد ۲- برخی الف ب است- عکس مستوی

۳- هیچ الف ب نیست- متضاد ۴- برخی الف ب نیست- تناقض

۲- کدامیک از قضایای محصوره زیر دارای قضایای عکس مستوی، عکس نقیض، تناقض و تضاد است؟

۱- سالبه‌ی کلیه ۲- موجبه‌ی جزئیه ۳- سالبه‌ی جزئیه ۴- گزینه ۲ و ۳

۳- اگر قضیه‌ی «هر الف ج است» درست باشد، کدام قضیه را می‌توان از آن استنباط کرد که به غلط بودن آن‌ها اطمینان داشت؟

۱- هیچ الف ج نیست- بعضی الف ج نیست ۲- بعضی ج الف است- بعضی الف ج است

۳- هیچ غیر ج الف نیست- بعضی ج الف است ۴- هیچ الف ج نیست- بعضی ج الف است

۴- در دو قضیه‌ی متداخل چه موقع می‌توان اطمینان داشت نتیجه حتماً کاذب است

۱- هرگاه قضیه کلی کاذب باشد جزئی نیز کاذب خواهد بود

۲- هر گاه قضیه‌ی جزئی کاذب باشد کلی نیز کاذب خواهد بود

۳- هر گاه قضیه‌ی جزئی صادق باشد کلی کاذب خواهد بود

۴- هر گاه قضیه‌ی کلی صادق باشد جزئی کاذب خواهد بود

۵- فرض کنید قضیه‌ی «هیچ الف ج نیست» درست باشد، کدام قضایا را می‌توان از آن استنباط کرد که به درست بودن آن‌ها اطمینان داشت؟

۱- بعضی الف ج است- هیچ ج الف نیست ۲- هیچ ج الف نیست- هر الف ج است

۳- هر الف ج است- بعضی الف ج نیست ۴- هیچ ج الف نیست- بعضی الف ج نیست

۶- اگر گفته شود در منطق، آن عکسی معتبر است که همیشه صادق باشد، با این معیار، عکس کدام قضیه از مسوّرات مردود اعلام می‌شود و عکس سالبه‌ی کلی و موجبه‌ی کلی به ترتیب کدام است؟ (سراسری ۸۹)

۱- موجبه‌ی جزئی- سالبه‌ی جزئی- موجبه‌کلیه ۲- موجبه‌ی جزئی- سالبه‌ی کلی- موجبه‌ی کلی

۳- سالبه‌ی جزئی- سالبه‌ی جزئی- موجبه‌ی جزئی ۴- سالبه‌ی جزئی- سالبه‌ی کلی- موجبه‌ی جزئی

۷- تداخل، عکس نقیض و تضاد قضیه‌ی «هر جسمی رنگ پذیر است» به ترتیب کدام است؟ (سراسری ۹۰)

۱- بعضی جسم‌ها رنگ پذیر هستند- هیچ غیر رنگ پذیر جسم نیست- هیچ جسمی رنگ پذیر نیست

۲- بعضی جسم‌ها رنگ پذیر نیستند- هیچ غیر رنگ پذیر جسم نیست- هیچ جسمی رنگ پذیر نیست

۳- بعضی جسم‌ها رنگ پذیر هستند- بعضی غیر رنگ پذیر جسم‌ها نیستند- بعضی جسم‌ها رنگ پذیر نیستند

۴- بعضی جسم‌ها رنگ پذیر نیستند- بعضی جسم‌ها رنگ پذیر نیستند- بعضی جسم‌ها رنگ پذیر نیستند

۸- وقتی موضوع و محمول قضیه یکی و سور یا نسبت آنها متفاوت باشد..... حالت پیدا می‌شود که در..... حالت نسبت دو قضیه و در..... حالت سور آنها تفاوت دارد.

۱- دو- یک- یک ۲- چهار- سه- یک ۳- چهار- دو- دو ۴- چهار- سه- دو

۹- هر گاه بدانیم قضیه‌ی «هر الف غیر ب است» صادق است، در مورد صدق یا کذب قضایای «بعضی غیر ب الف است»، «هیچ غیر ب الف نیست» و «بعضی الف غیر ب است»، به ترتیب می‌توان گفت: (سراسری ۹۲)

۱- قابل تشخیص نیست- قابل تشخیص نیست- صادق است

۲- صادق است- کاذب است- قابل تشخیص نیست

۳- قابل تشخیص نیست- کاذب است- قابل تشخیص نیست

۴- صادق است- کاذب است- صادق است

۱۰- هرگاه دریکی از محصورات، عکس مستوی گاهی درست باشد و گاهی نادرست... (سراسری ۹۳)

۱- باید از موارد نادرست آن صرف نظر کرد

۲- به این معنی است که آن محصوره عکس لازم الصدق ندارد

۳- عکس نقیض آن هم همینطور خواهد بود

۴- درستی عکس بر اساس محتوا در نظر گرفته می‌شود

۱۱- از صدق قضیه‌ی «هیچ الف ب نیست» صدق کدام مورد را نمی‌توان نتیجه گرفت؟ (سراسری ۹۴)

۱- هر غیر ب الف است ۲- هیچ ب الف نیست

۳- بعضی غیر ب الف است ۴- بعضی الف غیر ب است

۱۲- هر گاه از صدق «هر الف ب است» و کذب «هیچ ج الف نیست» را بدانیم، صدق کدام قضیه را با استفاده از آنها می‌توانیم مشخص کنیم؟ (سراسری ۹۵)

۱- بعضی ج ب نیست ۲- هر ج ب است

۳- بعضی ج ب است ۴- هیچ ج ب نیست

۱۳- کدام نسبت را می‌توان میان دو قضیه در قضایای زیر پیدا کرد؟ (سراسری ۹۵)

۱- هر فلزی هادی است

۲- هیچ عایقی فلز نیست

۳- برخی فلزات عایق هستند

۱- عکس نقیض ۲- تناقض ۳- تضاد ۴- تداخل

۱۴- تضاد تناقض و عکس مستوی «هر جسمی رنگ پذیر است» به ترتیب کدام است؟

۱- هیچ جسمی رنگ پذیر نیست- بعضی جسم ها رنگ پذیر نیستند- بعضی رنگ پذیر ها جسم هستند

۲- هیچ جسمی رنگ پذیر نیست- بعضی جسم ها رنگ پذیر نیستند- هر رنگ پذیری جسم است

۳- بعضی جسم ها رنگ پذیر نیستند- هیچ جسمی رنگ پذیر نیست- بعضی جسم ها رنگ پذیر هستند

۴- بعضی جسم ها رنگ پذیر هستند- بعضی جسم ها رنگ پذیر هستند- بعضی رنگ پذیر ها جسم هستند

۱۵- هر گاه قضیه «هر الف ب است» را عکس کرده و سپس نقیض عکس آن را بسازیم کدام قضیه به دست می‌آید؟ (سراسری ۹۶)

۱- بعضی غیر الف ب است

۲- بعضی غیر الف است

۳- هیچ ب الف نیست

۴- بعضی ب الف نیست

پاسخنامه سوالات جا خالی

۱-تقابل- عکس ۲-تقابل - تضاد- تناقض- تداخل- تداخل تحت تضاد ۳-تضاد- تضاد ۴-کاذب- صادق ۵-.....۶-.....۷-.....۸-تناقض ۹-غلط ۱۰- ۱۱-..... ۱۱- تداخل- کیف ۱۲- درست- کاذب ۱۳-..... ۱۴- تداخل تحت تضاد ۱۵- درست ۱۶- تداخل تحت تضاد ۱۷- تداخل تحت تضاد- تضاد ۱۸-..... ۱۹-تمرین کلاس/ به عهده دانش آموز ۲۰-تضاد- مانعةالجمع ۲۱-عکس ۲۲- عکس- اصل ۲۳- مستوی- نقیض ۲۴- مستوی ۲۵- صدق- کیف ۲۶- صدق ۲۷-..... ۲۸- کم یا سور ۲۹- سالیبهی جزئیه- سالیبهی جزئیه ۳۰-..... ۳۱- نقیض- موضوع- نقیض ۳۲- صدق- کیف ۳۳- عکس ۳۴-..... ۳۵- ۴/ ۳- ۳۶ / ۲- تضاد- تناقض ۳۷- سالیبهی جزئیه-موجبیهی جزئیه-موجبیهی جزئیه- موجبیهی جزئیه ۳۸- تمرین کلاس/ به عهده دانش آموز ۳۹-موجبیهی- جزئیه- سالیبهی کلیه ۴۰-عکس مستوی-صادق-عکس-صادق- تداخل-صادق ۴۱-..... ۴۲- عکس لازم الصدق ۴۳- گزینه چهار ۴۴-حافظ شاعر قرن ۸ نیست ۴۵- تضاد ۴۶- متناقض- نقیض ۴۷- گزینه چهار ۴۸- اجتماع محال ارتفاع جایز ۴۹-تضاد- تناقض ۵۰- تضاد- تناقض- تداخل ۵۱-..... ۵۲-..... ۵۳- شخصییه- موجبیهی کلیه- سالیبهی جزئیه ۵۴-تمرین کلاس/ به عهده دانش آموز

پاسخنامه سوالات تستی

۱-گزینه سه ۲- گزینه یک ۳- گزینه یک ۴- گزینه دو ۵- گزینه چهار ۶-گزینه چهار ۷-گزینه یک ۸- گزینه چهار ۹- گزینه چهار ۱۰- گزینه دو ۱۱- گزینه یک ۱۲- گزینه یک (تابع اخس مقدمتین) ۱۳- گزینه یک ۱۴- گزینه یک ۱۵- گزینه سه

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>